

La borratxa

(ALDC, II, 353. La borratxa)

La *borratxa* (var. *borratxeta* 151) és un 'recipient petit de cuir, impermeabilitzat per dintre, amb una boca petita a un extrem per tal de beure a galet', d'origen no aclarit, però que podria ser una modificació de *morratxa* (< àr. vg. MURAŠŠA 'garrafeta per a arruixar') amb canvi de *m > b* per analogia amb *botella* (DECat) o simplement per equivalència acústica d'aquestes consonants (sobretot en sentit contrari, com *bonior > munió*, *bandúrria > mandúrria*; veg. VENY, 1986 b i 2001 b); avui és propi de l'alg., bal., poblacions val. septentrionals i ross. (aquí, amb la var. sonoritzada *borratja* 5, 8, 13, 14), però abans coneixia una extensió més gran (doc. de 1435 de Santa Coloma de Queralt). *Bóta* i *bot* (veg. mapa 221) presenten els dim. *boteta* 124, 144, 148, 150, 153, 161, 174, 180, 185 i *botet* 115, 120,

123, 126, 127. *Bot* apareix algun cop en forma sintagmàtica per a distingir-lo del *bot* 'odre' (*bot petit* 69, *bot del vi* 61, *bot de beure* 123; veg. semblantment *cuïro xicotet* 163 en val., també per a diferenciar-lo de *cuïro* 'odre'); aquells dos tipus lèxics, *bóta* i *bot*, eixamplen la seva àrea amb *botella*, que deu ser un der. de *bot* amb el suf. *-ell, -ella* (< llat. *-ELLU, -ELLA*) (*botell* 121) i no directament del llat. *BUTTICULA*, que hauria donat var. ioditzants en l'àrea central. Entre els altres mots, *gat* (*gatet*) 36, 61 és un ús metonímic i altres no corresponen al concepte de l'enunciat (*botija* 50) o són dubtosos (*porró* 76; *porró cantimplora* 73). *Botella* (des del DG₁, 1932) i *bóta*, *borratxa* (des del DIEC₁, 1995) són mots normatius.

